

Јована Дишић

АРЛЕКИНИ У ТИРКИЗНОЈ ТОРБИ

ВАДИМ ВАДИМОВИЧ Н.

„Имаш ли жваке?“, само је једно од низа питања које човек у журби не треба да поставља жени са торбом на рамену. Ипак, Владимир пита управо то. Следећег тренутка се покаје, јер одговор гласи: „*Требало би да имам*“. Владимир зна да се у женским торбама ствари не налазе лако ни када је њихова власница сигурна да их има. Он жури на састанак, а ја, попут Ајрис на плажи, изводим „онај дражесни брзи покрет мајмунског гребања, карактеристичан за девојку која копа по својој торби у потрази за нечим“.¹ Као и увек када неко чека да то нешто и пронађем, изражајно изговарам тај цитат. Посебно истакнем придев „дражесни“, јер ако је Набоков написао да је то дражесно, онда ће и Владимир који чека морати у то да поверује. Помињање Набокова и цитирање делова романа људе или збуни или доведе до закључка да сам разметљива, али то не важи за Владимира. Он је већи разметљивац од мене. Он сасвим сигурно не зна да је то можда један од свега десет цитата које знам напамет. Вероватно је некад и

¹ Набоков, Владимир Владимирович (1998). *Погледај арлекине!* (превео Зоран Пауновић). Нови Сад: Прометеј, стр. 62

читао тај роман, али мало је вероватно да се сећа како је Ајрис прилично брзо пронашла оно што је тражила и да се цитат не уклапа у наш случај. Сигурно зна да се Набоковљеви приповедачи одричу разлика између стварности и имагинације, али тешко да ће у овом тренутку преиспитивати „дражесност” копања по торби. Почиње, међутим, да преиспитује читаво своје постојање када га замолим да ми нешто придржи. Владимир схвата да му пружи ствари које вадим из торбе. Жели да побегне. Касни. Жваке му више и не требају. Ипак, он послушно стоји, испружених руку, прибоден мојим телефоном, роковником и пластичним дечјим рајфом са огромним плишаним лептиром. Нема снаге да залепрша крилима, док ја и даље тражим жваке, а налазим све друго.

ЦИГАРЕТЕ И УПАЉАЧ

„Стабла су арлекини, речи су арлекини, као и ситуације и зборови. Саставиш две ствари – шале, слике – и добијеш троструког арлекина. Хајде! Играј се! Измишљај свет! Измишљај стварност!”², каже измишљена стара тетка измишљеног Вадима Вадимовича, а ја у торби проналазим врло стварне цигарете и упаљач. Ни једно ни друго није моје. Дуван је, зачудо, изостао са листе мојих порока. Зато Зоран редовно купује и цигарете и упаљач, увек у пару, запали једну или две уз кафу, погледа у моју торбу и каже: „Стави то код себе”. Мушкарци и иначе верују да у женским торбама увек има места за све и да се у њима све може наћи, али Зоран гаји према њима неко посебно поштовање, као према неком магичном предмету. Поштовање је обострано – његове цигарете никада нису на сметњи и увек их из прве пронађем. Такође, ако Зоран затражи жваке, жваке су

² Исто, стр. 16-17.

ту. Ако Зоран затражи батерије, неком игром случаја их имам. Ова љубичаста паклица чами већ месец дана. Крајње је време да Зоран и ја поново пијемо кафу. Мораћу једном да га питам колико је тачно доживотних пријатеља стекао неким несребичним гестом и ко му све радо чува цигарете са све упаљачем по месец и више дана.

ЗИДАРСКИ МЕТАР

На дугом списку ствари које једна самостална особа треба да поседује, у првих десет убрајам оштар месарски нож, савитљив зидарски метар и чекић који добро лежи у руци. Све три ствари сам добила од тате кад сам се удавала. То је његов покушај да ме учини, ако не практичном, а оно бар способном да се снађем у стварности. Лоше сагледавам простор и ако ствари не мерим метром, оне стално мењају дужину и ширину. Варају ме рамови и зидови, варају ме запремине и површине. Тим метром мерим обим струка и бокова и висину своје деце. Мислила сам да сам га изгубила. Претражила сам све фиоке и све кутије, претурила целу кућу, и оптужила укућане да су га негде сакрили или нису вратили на место. Па, нећу га више ни враћати у фиоку. Чекић и нож није баш zgodно носити у торби, али са тим компактним црним метром ће са мном свуда ићи и мој тата и све његове месарске, мајсторске и животне лекције, да их не заборавим. И да се не изгубим.

РУКАВИЦА

„Саставиш две ствари...” Данима не могу да саставим две црне кожане рукавице. Најпре се једна појавила на седишту аутомобила, а затим друга на трпезаријском столу. Нисам сигурна да ли је ово она са стола или она са седишта или је све

време једна иста. Неке ствари воле да се губе: кишобрани чим престане да пада киша, чарапе када се нађу у веш-машини, рукавице увек и свуда. Своје прве кожне рукавице купила сам једног грозног новембарског дана у подземном пролазу на Зеленом венцу. Била је то једна од оних куповина на које су студенти из провинције посебно поносни, јер су непланирано наишли на квалитетну, а јефтину ствар. Биле су савршено скројене за моје шаке, од изразито меке коже, шиљасте на врховима танких прстију. Са њима на рукама осећала сам се као оличење елганције, чак и у ванредно ружној зимској јакни, возећи се у расклиматаној троли. Носила сам их неколико година, а онда је лева нестала. Дуго сам се надала да ћу је пронаћи на неком неочекиваном месту, па сам десну дуго чувала. Ипак, тако сама, прелепа рукавица од црне коже није имала сврху. Једна рукавица може се само бацити некоме у лице или изврнути на наличје. Уместо тога, током неке од селидби и она се изгубила. За ову не марим што је остала сама, јер никада више нисам успела да пронађем толико лепе рукавице, колико год да сам била спремна да их скупо платим.

НЕСЕСЕР

Несесери су замишљени да се у њима држе козметички производи и да буду одраз женствености. Обично су у некој пастелној или неутралној боји. У мојој великој торби улогу грациозно дизајнираног несесера игра велика перница сашивена пре скоро тридесет година од остатака старих фармерки. Има црвену поставу и прастару мрљу од мастила. У повременим нападима организованости, ситне предмете из торбе покупим у ту мамину креацију „да бих их лакше нашла”. Тако се добије још једна, само нешто мања торба, по којој се истим оним покретима нервозног мајмунчета гребуцка у потрази за хе-

мијским оловкама, шналицама, огледалцетом, кафетином, кармином или кремом за руке. Хемијске оловке се мешају са оловкама за очи, нештају или се изненада потроше, шналице се ломе, од кафетина остане само златна фолија. Ипак, ту су: велика зихернадла, стари дедин сат који увек заборавим да однесем на поправку и три распарена дугмета. У старој перници-несесеру испреда се читава једна породична историја, али од жвака ни трага. Мораћу да признам да их ипак немам. Али имам нешто боље.

ЕКСЕР

„Хајде! Играј се! Измишљај свет! Измишљај стварност!“ цитирам измишљену тетку измишљеног Вадима Вадимовича док свом стварном Владимиру театрално показујем повелики ексер, за који не знам тачно како се ту нашао. Владимир зна да имам чудан смисао за хумор, али није му до смеха. Касни на састанак који му је важан. Намирисан је и свеже обријан, крагна кошуље му, беспрекорно уштиркана, провирује из капута који смо заједно куповали пре три зиме. Он увек касни, али сада му је због тога непријатно. Ослобађа руке од мојих ствари, пажљиво их спуштајући у отворену торбу, обореног погледа. „Зар ми ниси рекао да она воли Чехова?“ питам, а он клима главом. „Ова ексерчина може да прође као клин, бар симболично.“ Владимир подиже поглед, узима ексер, љуби ме у образ и потрчи. Не каже ми шта је смислио. Сигурно нешто генијално, као и увек када разговара са женама које су наклоњене књижевности. Кад смо се упознали, рекао ми је да у једном оку имам дан, а у другом ноћ, и то би било сасвим довољно да ми неко други већ није говорио о арлекинима и Ајрис, док сам у торби тражила кључеве од стана.

Лишена упарених рукавица, стављам већ смрзнуте шаке у џепове капута и у једном џепу

проналазим нетакнуто паковање жвака. Велика тиркизна торба ипак воли и Владимира. Не пружа му оно што тражи, већ оно што му је потребно. А тај ексер, сећам се сада, купила сам да о њега могу да окачим торбу кад дођем кући, да се из ње ништа не просипа, да ме не обмањује, да у њу не упадају чудне ствари. Ипак, качење торбе о клин мораће да сачека. Играћемо се арлекинима још неко време.